

Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona

INFORME DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA
RESULTATS DE LA SESSIÓ CONSTITUTIVA DE LA COMISSIÓ DE
SEGUIMENT

18 D'ABRIL DE 2018

**Ajuntament
de Barcelona**

Document elaborat:

EDAS, SL

Direcció:

Gerència Ecologia Urbana

INTRODUCCIÓ

L'Ajuntament de Barcelona ha iniciat el procés de modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona. L'objecte d'aquests treballs és preservar la convivència d'usos i necessitats entre els residents i els visitants dels espais amb més afluència turística de la ciutat.

Amb l'objectiu de compartir i contrastar la proposta, es planteja, durant aquesta fase, un procés de participació que ha de permetre una recollida de propostes i consideracions de la ciutadania sobre el projecte, mitjançant diferents mecanismes:

- La plataforma Decidim (<https://www.decidim.barcelona/processes/souvenir>)
- Sessions informatives i de treball territorialitzades en els àmbits on s'ha generat més debat públic en relació amb el Pla de Souvenirs. En concret:
 - Sessió debat territorialitzada àmbit Eixample
 - Sessió de debat territorialitzada àmbit Les Corts
 - Sessió debat territorialitzada àmbit Gràcia i Horta-Guinardó
- Sessions de treball amb una comissió de seguiment del procés participatiu, espai constituït amb els agents de ciutat implicats en el projecte.

El procés participatiu s'emmarca dintre del període de valoració de la fase d'informació pública, amb l'objectiu de considerar el conjunt de les aportacions en la redacció del document final.

El present informe recull els resultats de la sessió constitutiva de la Comissió de Seguiment del procés celebrada el passat 18 d'abril de 2018, a les 17 hores, sala Martorell de la seu de la Gerència d'Ecologia Urbana, avinguda Diagonal 240, 4a planta.

SESSIÓ CONSTITUTIVA DE LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DEL PROCÉS PARTICIPATIU

Dades bàsiques

Data, hora i lloc: 18 d'abril de 2018 de 17.00 a 18:00, sala Martorell de la seu de la gerència d'Ecologia Urbana, avinguda Diagonal 240, 4a planta.

Convocatòria: la convocatòria de la jornada participativa es va realitzar mitjançant correu electrònic a diferents entitats relacionades amb l'àmbit. La convocatòria per correu electrònic es va reforçar amb una trucada telefònica per confirmar la recepció del correu electrònic i confirmar les persones assistents.

Participants: la sessió constitutiva de la Comissió de Seguiment va comptar amb la participació d'una persona assistent en representació de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB). Per part de l'Ajuntament de Barcelona han assistit representants de la Gerència d'Ecologia Urbana.

Metodologia

La sessió de treball s'ha desenvolupat en tres moments diferenciats:

- Una primera part informativa i de context del projecte procés de modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona, així com de presentació del procés participatiu a desenvolupar en el seu marc.
- Una segona part, també de caràcter informativa, durant la qual s'ha realitzat una presentació del principal contingut de la modificació del Pla Especial.
- Una tercera i darrera part, durant la qual es va donar pas a un torn obert de paraules. En aquest cas els dubtes i aportacions han estat plantejats i respostes durant les dues parts informatives.

Resum de la primera part informativa: explicació del context i del procés de participació ciutadana

Durant la primera part informativa i de contextualització el Sr. Xavier Moreno, responsable de participació de la Gerència d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, ha presentat els objectius de la sessió, posant en context la modificació del Pla Especial d'Ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs a la ciutat de Barcelona i presentant els espais previstos per a desenvolupar el procés participatiu, a fi que pogués ser validat per les persones presents.

Xavier Moreno dona la benvinguda i presenta el procés participatiu i el context en què es desenvolupa. Explica la motivació que porta a l'Ajuntament a proposar la modificació del Pla Especial, que té com a objectiu bàsic la modificació del planejament vigent en matèria d'establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs que es va aprovar definitivament en data 27 de juny de 2008. Aquest pla tenia com a objectiu limitar, en determinats

entorns urbans de la ciutat, la presència de noves botigues de souvenirs i records turístics pel seu impacte negatiu en el paisatge urbà i en els entorns urbans d'especial interès cultural. Aquesta normativa es va fer en un moment en què Barcelona feia anys que era una de les principals destinacions turístiques, la qual cosa havia comportat, consegüentment, el creixement exponencial de comerços destinats principalment a la venda d'articles de record a les zones de la ciutat amb més visitants.

Des d'aleshores, la pressió turística a la ciutat ha seguit augmentant. L'obertura al públic de nous espais, la celebració de grans esdeveniments, les modificacions en l'ordenació de la mobilitat o la previsió de l'increment d'afluència turística com a conseqüència de nous focus d'interès, entre d'altres factors, generen nous recorreguts de turistes que estan comportant distorsions en la convivència i les necessitats existents entre els residents i els visitants dels nous àmbits d'influència.

Per tant, en el marc d'aquest augment progressiu de la pressió del turisme a la ciutat de Barcelona que es planteja engegar la modificació d'aquest planejament.

La modificació va iniciar la seva tramitació durant el mes de Febrer de 2018 i explica que el procés té un encaix particular perquè es duu a terme un cop finalitzat el període d'exposició pública i de presentació d'al·legacions, durant el qual s'ha recollit una al·legació. Aquesta situació ve donada pel fet que durant la tramitació l'Ajuntament va aprovar la nova normativa de participació ciutadana que obliga a desenvolupar un procés participatiu en tot procés en la seva fase d'exposició pública, i l'Ajuntament ha decidit complementar la tramitació amb el desenvolupament d'un procés participatiu. Explica que des de l'Ajuntament hi ha el compromís que les aportacions al procés participatiu es valorin de la mateixa manera que les al·legacions que s'hagin presentat anteriorment.

El procés participatiu consta de 3 espais:

- Una Comissió de Seguiment per donar validesa i fer seguiment del procés participatiu i dels seus resultats
- Espai web a la plataforma Decidim <https://www.decidim.barcelona/processes/souvenir>
- Tres sessions informatives i de treball territorialitzades en els àmbits on es preveu ampliar la limitació d'implantació dels establiments de venda de souvenirs:
 - o Gràcia i Horta (àmbit entorn Casa Vicenç, Hospital Sant Pau i Park Güell)
 - o Eixample (àmbit entorn Sagrada Família i Sant Antoni)
 - o Les Corts (àmbit entorn Camp Nou)

En aquest punt, el Sr. Joan Itxaso, representant de la FAVB, realitza algunes apreciacions. Per una banda, considera que gairebé cap entitat o col·lectiu s'ha assabentat del fet que s'havia encetat un període d'informació pública d'aquesta tramitació, amb possibilitat de fer al·legacions. En segon lloc, manifesta que considera que hi haguéssim una experiència nefasta amb el procés participatiu de les terrasses, doncs l'Ajuntament ha mantingut un procés negociador amb el Gremi de Restauració amb el qual s'ha arribat a un acord, i posteriorment s'ha obert un procés participatiu, en què cap associació veïnal s'ha vingut a participar. Manifesta que si el que es pretén és fer el mateix amb aquest procés, consideren com a FAVB que no té sentit la seva participació. Manifesta que si en un procés participatiu, la participació és per complir un tràmit legal, no vol que quedi constància de la seva assistència a la sessió. Per altra banda, també apunta que hagués estat interessat que se'ls fes arribar l'esborrany del nou text de la modificació plantejada per tal de poder valorar-la amb antelació.

En aquest sentit s'ofereix la possibilitat de disposar del text, tot i que està disponible a la pàgina web municipal.

Pel que fa al procés participatiu, en Xavier Moreno explica que la casuística en relació amb els terminis és exactament la mateixa que en el tema de terrasses. En tot cas, es valora que la proposta de modificació del Pla de Souvenirs no ha deixat d'estar participada, doncs la mateixa és resultat de la participació que s'ha fet anteriorment als territoris i respon la demanda veïnal en aquest sentit, tot i que accepta que en aquest cas la participació estructural s'ha hagut d'adaptar als terminis legals de la tramitació.

En relació amb el procés de souvenirs, l'Ajuntament s'ha trobat que ha coincidit el moment de tramitació amb un canvi normatiu en relació amb la participació i se li ha volgut donar resposta.

El representant de la FAVB considera que la convocatòria de la Comissió de Seguiment sembla més una manera de validar el procés, i que si aquesta és la intenció reitera que no vol prendre'n part. Si la cosa està donada i beneïda i no té capacitat d'incidència, no vol participar.

En Xavier Moreno explica que el text de modificació té la intenció de donar resposta a les demandes dels territoris per regular l'activitat de les botigues de souvenirs, que el fet que el procés no es faci en un moment anterior a l'exposició pública no li treu validesa i que en aquest cas la proposta no depèn d'un acord previ entre agents. En aquest punt es dona pas a l'explicació tècnica exposada per l'equip redactor del Pla de Souvenirs.

Resum de la segona part informativa: explicació dels aspectes bàsics del Pla de Souvenirs

El pla de Souvenirs consisteix en la intervenció en quatre àmbits:

- Ajustar perímetres, entorns i àmbits ja vigents en el pla del 2008 i del 2012.
- Es proposen nous perímetres i ampliació d'alguns perímetres existents.
- Hi ha concreció dels àmbits dels edificis nivell A.
- Actualització i aclariment de la normativa.

Es valora que la normativa és molt breu, doncs el Pla vigent té un màxim de quinze articles i la modificació el que fa és agafar aquests articles i ajustar definicions, sobretot producte de l'experiència del dia a dia dels tècnics de llicències d'activitats dels districtes. Es regula les condicions d'implantació per tal d'impedir una concentració excessiva d'establiments.

Matisa que al febrer de 2017 el Districte de l'Eixample fa la suspensió potestativa a l'entorn del Mercat de Sant Antoni. A febrer de l'any 2018 s'aprova inicialment el pla d'usos del barri de Sant Antoni. En aquell moment es decideix que l'expectativa del districte respecte a souvenirs passa a ser incorporada a nivell de ciutat i s'afegeixen diferents districtes. La suspensió a Sant Antoni ha fet que s'hagués d'aprovar inicialment al febrer, per acomplir els terminis legals que estableix la llei d'urbanisme.

En aquest punt, el representat de la FAVB valora que no s'ha de traslladar al veïnat les qüestions de caràcter administratiu.

Se segueix l'explicació indicant que és el que es regula amb la normativa. Es regulen tres àmbits:

- Perímetres (Sagrada Família, Park Güell i Ciutat Vella)
- En edificis catalogats en nivell A amb entorn de protecció establert per la Generalitat. En aquest cas el Pla de Souvenirs el que fa és refundre el pla vigent del 2008 per actualitzar-lo.
- Altres elements que són edificis catalogats nivell A, però que no tenen la condició d'àmbit. En aquests casos fins ara el que estava establert era que s'establís un radi de 50 metres al voltant de la porta principal, com a espai protegit. En aquest cas es proposa modificar el criteri a les parcel·les del costat i les que hi ha enfront de l'edifici (en carrers de fins a 25 metres), sempre i

quan no es tracti d'un carrer molt ample com Av. Diagonal.

El Pla fa unes ampliacions a diferents entorns que defineixen els districtes: Sant Antoni; Sagrada Família a dalt i a baix; Les Corts sobre la línia de Travessera; Gràcia a l'entorn de l'edifici de Casa Vicens; a Park Güell es proposa fer una ampliació; Horta proposa a l'entorn de Parc de les Aigües, unir el Park Güell i Sant Pau- Sagrada Família. Aquests àmbits són la part substancial del Pla.

En relació amb els entorns de protecció s'actualitza la informació perquè hi ha àmbits que no estaven prou clars, com per exemple l'àmbit del Monestir de Pedralbes a Les Corts. La modificació aclareix quines parcel·les entren en l'àmbit o no ho fan.

En resum el Pla el que fa és, respecte el que hi havia, realitzar ampliacions de diferents àmbits a quatre districtes, s'actualitza la informació de 2008, es detecten elements sense entorn i transformar-los en entorn i s'estableixen els àmbits de protecció. Per altra banda s'ha volgut també concretar definicions: la normativa entén com a botigues de souvenirs aquelles en què només hi ha souvenirs. Això està definit a l'article 5.

El Pla no regula els establiments no especialistes, que són aquells que com a màxim poden tenir un 20% de l'establiment dedicat a la venda de productes de souvenirs, però sí que estableix l'obligació que dins d'aquests establiments estigui diferenciada la mercaderia de souvenirs, ubicada en un espai específic i que no sigui visible des del carrer. Es donen eines a inspecció per valorar si és compleix la normativa.

Des de la FAVB es considera que hi ha moltes botigues que se salten la norma i que la solució està en la inspecció i en disposar d'eines per tancar botigues, definint bé el tema de sancions. Se sol·licita que el Pla estigui acompanyat d'un Pla d'inspecció.

També posa de relleu la sospita que molts establiments de souvenirs són en realitat espais que permeten el rentat de diners, doncs apunta que el mercat existent no dona per suportar tants establiments

En Xavier Moreno conclou que la informació presentada és la que es vol presentar als espais territorialitzats i es demana valoració sobre la mateixa. En aquest sentit el representant de la FAVB la considera adient.

Es recorda que se li farà arribar la informació o un link on estarà disponible. Es comenta que a partir del dia 23 hi haurà operatiu l'espai dedicat al procés a la Plataforma Decidim.

El representant de la FAVB consulta quina és la previsió temporal per a l'entrada en vigor del Pla i quin règim transitori hi haurà. En aquest sentit es respon que la normativa serà aplicable des del moment de la seva publicació al BOPB. Els establiments que ara tenen el 20% no queden prohibits dins dels àmbits, però es regularà les condicions com podran tenir aquesta mercaderia. El Pla limita als àmbits els establiments que tenen una llicència 100% de souvenirs i estableix aquestes noves normes per aquells que no tenen llicència d'especialistes de souvenirs però poden dedicar un màxim de 20% a aquesta mercaderia, limitat a un espai i no visible des de l'exterior.

Sense més comentaris es dona per tancada la sessió.